

භාෂාවේ සහ ශෛලමය ආයුධ තාක්ෂණයේ වර්ධනයන් අතර පරිණාමය සබඳතා

Evolutionary links between the development of language and stone tool technology

පිලිප් ගුළුපා විසිනි

2013 නොවැම්බර් 19

වෘල්ස් ඩාවින් සිය *Descent of Man* (මිනිසාගේ ප්‍රභවය, 1871) කෘතිය තුළ භාෂාවේ වර්ධනය හා ආයුධ තැනීමේ වර්ධනය අතර පරිණාමය සබඳතාවයන් ඇතැයි අනුමාන පල කළේ ය. ෧෮෭෧ ජූනි 1876 දී පල කළ ‘වානරයාගේ සිට මිනිසා දක්වා පරිවර්තනයේ දී ශ්‍රමය ඉටු කළ කාර්ය භාරය’ නැමැති මාහැඟි රචනාවේ දී ශ්‍රමය හා භාෂාව එකිනෙකට ආබද්ධ බව යෝජනා කළේ ය. ප්‍රධාන මානුෂීය ගුණාංග දෙක අතර වන සමීප ඥාතමය සබඳතාවය පිලිබඳ මෙම මතයට මැන දී සිදුකරන ලද පර්යේෂණයන්ගෙන් පිටුබලය ලැබෙයි.

ශිලා ආයුධ නිෂ්පාදනයේ දී හා කථනයේ දී මිනිස් මොලයේ එකම කොටස භාවිතා වන බව බහුවිධ පර්යේෂණයන්ගෙන් පෙන්නුම් කෙරේ. මින් යෝජනා කෙරෙන්නේ, පසුගිය වසර මිලියන ගනනාවක් ඔස්සේ සිදුවෙමින් පවතින ශිලා ආයුධ තාක්ෂණයේ වඩවඩාත් දියුනුවීම භාෂා හැකියාවේ පරිණාමය මැනීමේ දර්ශකයක් ලෙස දල වශයෙන් භාවිතා කළ හැකි බව ය. කෙලින්ම භාෂාව තුළින් එවන් සාක්ෂි ලබා ගැනීමට නොහැකිය. මෙවන් සබඳතාවක් වැඩිදුර පර්යේෂණ මගින් තහවුරු කෙරුණොත් භාෂාවේ වර්ධනයේ වේගය පමණක් නොව ස්වභාවය පිලිබඳව ද වටිනා අභිනිවේෂයන් සම්පාදනය කරනු ඇත. එසේම, එමගින් වඩාත් සාමාන්‍ය ආකාරයකට විද්‍යාත්මක වින්තනය

හැකියාවේ ධාරිතාවේ පරිණාමය පිලිබඳව ද අන්තර් ඥානයක් ද එමගින් සම්පාදනය කරනු ඇත.

2013 අගෝස්තු 30 වන දා *PLoS ONE* (පීඑල්ඕඑස් වන්), අන්තර්ජාල විද්‍යා සඟරාවේ ලිපියක් පල කළ නතාලි තයිස් යුම්මිනි හා ජෝර්ජ් ෧෮෮෮ මේයර් ඇගුලියන් ශිලා ආයුධවල (වසර මිලියන 1.76ක් තරම් ඈත සිට පවත්නා විහිදෙන තාක්ෂණයකි) අනුරූ නිපදවීමේදී ද වාග් කාර්යයේ යෙදීමේදී ද එහි නිරතවූවන්ගේ මොලයේ රුධිර ගලනය මැන බැලීමට අති-සංකීර්ණ අනිඨවනී තාක්ෂණය යොදාගත් පර්යේෂණයක් පිලිබඳව වාර්තා කළහ. ප්‍රතිඵලය වශයෙන් පෙන්නුම් කළේ මෙම ක්‍රියාකාරකම් දෙකෙහි දී ම මොලයේ එකම ප්‍රදේශයක රුධිර ගලනය ඉහල ගිය බවයි. ඉහල යන රුධිර ගලනය පෙන්නුම් කරනුයේ ඉහල ගිය ස්නායු ක්‍රියාකාරකම් ය.

භාෂාව හා කාර්ය ක්‍රියාකාරකම්වල සමායෝජනයේ දී මොලයේ ක්‍රියාකාරකම් පිලිබඳව කරන ලද ප්‍රථම පර්යේෂණය මෙය නො වේ. පසුගිය දශකය තුළ සිදුකළ අධ්‍යයන ගනනාවකින් ම එවැනි සමායෝජනයක් ගැන සාක්ෂි සම්පාදනය විය. 2009 දී *Cambridge Archaeological Journal* (කේම්බ්‍රිජ් පුරාවිද්‍යා සඟරාව) 19 වන වෙලුමේ අංක 1 හි ඩීට්‍රිව් ස්ට්‍රිව් සහ තියරි ශමිනේඩ් පල කළ MRI (එම්ආර්ආයි) සහ PET (පෙට්) ස්කෑන් භාවිතයෙන් කරන ලද එවන් අධ්‍යයනයකින් මෙම කල්පිතය හා සැසඳෙන ප්‍රතිඵල ගෙනහැර දැක්වී ය.

වසර මිලියන 2.6 ක් තරම් ඇතදී ප්‍රථම වරට තිබුණේ යයි සිතන ශිලා ආයුධ කර්මාන්තය වන ඔල්ඩොවන් නිෂ්පාදන මේ වන විට බරපතල ලෙස සංකීර්ණත්වයට පත්ව තිබේ. සරලව ගතහොත් ‘ඔල්ඩොවන්’ ආයුධ තනාගෙන ඇත්තේ ගල්ගෙඩියකට මිටියක් ලෙසින් යොදාගත් වෙනත් ගලකින් පහරදීමෙන් තනාගන්නා ගල් පතුරු ලෙසය. කෙසේවතුද, මෙම රුපුරුපු ආයුධ තනා ගැනීමේ දී පවා විවිධ සංකල්පයන් පිලිබඳව නිපුණත්වයක් තිබිය යුතු ය. සුදුසු ගල්වර්ගයක් තෝරා ගැනීම, පහරක දී ගල පැලෙන ආකාරය පිලිබඳ අවබෝධය, අවශ්‍ය ප්‍රමාණය හා හැඩය අනුව ගල් පතුරක් කැඩීයාමට ගල් ගෙඩිය මතට මිටි පහර එල්ල කල යුතු බලය හා ආනත කල යුතු කෝන්‍ය සිතා ගැනීම ආදිය මීට ඇතුළත් ය. කෙටියෙන් පැවසුවහොත්, විවිධ කාර්යයන් (උදාහරණ ලෙස සතෙකු මැරීමට) සඳහා අවශ්‍ය වන ආයුධය තනා ගැනීමේදී නිපදවන්නා ට ඥානනමය පියවරයන්ගේ සංකීර්ණ ක්‍රියා පිලිවෙලක් එකලස් කර ගැනීමට සිදු වේ.

විම්පත්සියන් ද ආයුධ තනා ගන්නා නමුත් ඒ සංකීර්ණ නිෂ්පාදන ක්‍රියා පිලිවෙලකින් තොරව ය. මිටියක් ලෙස භාවිතා කර ඇට වර්ග පලා ගැනීමට සුදුසු ගල් කැබැල්ලක් හෝ වේගලක් අවුස්සා උන්ව එලියට ගැනීමට කොල සිදුගත් කුඩා අතු කැබැල්ලක් හෝ භාවිතා කිරීමට ඔවුන්ට පුලුවන. කෙසේවතුද, මුලින් තෝරාගත් අමු දෙයෙහි ස්වරූපය ආයුධයේ ස්වරූපය තුල ද එසේ ම පවතී.

මනුෂ්‍ය නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී අවශ්‍ය අරමුණ කරා ලඟාවීම උදෙසා එනම් විශේෂිත කාර්යයක් ඉටුකර ගැනීමට අවශ්‍ය වන ගුණාංග සහිත (ප්‍රමාණය, හැඩය, දාරයේ කෝන්‍ය) ආයුධයක් තනාගනු පිනිස කලින් සිතා සකසා ගත් ක්‍රියාවලියක් අනුගමනය කල යුතුය. නැපර් කෙනෙකුගේ (ගල් අවි වඩුවකුගේ) සිතේ තැනීමට අදහස් කරන ආයුධයේ චිත්‍රයක් තිබිය යුතු

අතර ඒ අනුව ආයුධය තැනීමට ගන්නා ක්‍රියා පිලිවෙල පිලිබඳව නිගමනයකට ආ යුතු ය. එ පමණක් නොව, එහි තම සිතැඟි ක්‍රියාවට නැංවීමේදී නම්‍යශීලී විය යුතු ය: මක්නිසාදයත් බලාපොරොත්තු වූ ආකාරයටම අමුද්‍රව්‍ය තත්ත්වය මෙන්ම ප්‍රතිඵල ද ඇති නොවීමට ඉඩ තිබෙන බැවිනි. අත්දැකීම් තුලින් මෙසේ වෙනස් කරගන්නා ක්‍රියා පිලිවෙලවල් හා වඩාත් සියුම් කටයුතු නිෂ්පාදනය සම්බන්ධ සියලු සාධක පිලිබඳව වඩාත් විස්තරාත්මක අවබෝධයක් ඇතිවීමට මග පාදයි.

ඉතා ම වැදගත් වන කාරනය වනුයේ ගල් ආයුධ නිෂ්පාදනය යුගයෙන් යුගයට දියුනුවේ දී එය පුද්ගල මූලික වූවක් නො වීම ය. ඒ ඒ අලුතින් එන නැපර් “මුලුමනින්ම අලුතින්” යලි යමක් සොයා ගැනීමක් නො වූනි. ඉන් පරිබාහිරව, එය රඳා පැවතියේ පලපුරුදු වැඩකරුවන්ගේ කල්පිරූ දැනුම උකහාගෙන පරපුරෙන් පරපුරට ගෙන යාමෙනි. එය වනාහි බෙදාහදා ගත් සංස්කෘතිකමය දැනුමකි. තාක්ෂණයේ සංකීර්ණත්වය ඉහලයත් ම එම දැනුම වඩාත් සාර්ථක ලෙස අන් අයට දීමට වඩාත් ඉහල සංනිවේදන භාවිතයක් තිබීම සුවිශේෂ වරනීය වාසියක් වන්නට ඇත.

වාග් පටිපාටිය (කථනය) පෙලගැස්වීම ශිලා ආයුධ නිෂ්පාදනයට මූලිකව සමානතා දක්වන බව පෙනීයයි. තිබෙන නේකාකාර ශබ්දයන් (අමුද්‍රව්‍ය) එක් ක්‍රියාපටිපාටියකට අනුව (වියරන) සකස් කිරීමේදී සංවාදයට එක්වන දෙපාර්ශවයම එය පොදුවේ භාවිතා කල යුතු ය. වාචික ශබ්දය නිපදවීමේදී අනෙක් පාර්ශවයෙන් අවශ්‍ය ප්‍රතිචාරය ලබාගැනීම අරමුණු කරනු ලැබේ. එමනිසා අසා සිටින්නා කෙසේ ප්‍රතිචාර දක්වාවි දැයි කතා කරන අය සලකා බැලිය යුතු අතර සංවාදය ඉදිරියට යාමේදී ඒ ඒ පාර්ශවය අවශ්‍ය සිරුරු කිරීම දිගට ම කරනු ඇත.

වෙනත් අයකුගේ සිතුවිලි හා ක්‍රියාකාරකම් කෙසේ සිදුවේ දැයි අපේක්ෂා කෙරෙන අනුරුවක්

තවත් කෙනෙකුගේ මනස තුළ ඇතිකර ගැනීම “මනසේ න්‍යාය” ලෙස හැඳින්වේ. අභ්‍යාසිත සමාජවර්ගය වන්නේ පවතින්නේ මෙය බව බොහෝ පර්යේෂණ කුලීන් පෙන්වුම් කෙරේ. පුද්ගලයකු හා ඔහු විසින් වෙනස් කිරීමට භාජන කරනු ලබමින් පවත්නා අනෙකුත් පුද්ගලයන් හෝ භෞතික වස්තූන් අතර අපෝහක අන්තර් ක්‍රියාවන් හි දී ද මෙම මාදිලියේ මානසික අනුරූප අවශ්‍ය බව උපකල්පනය කරනු ලැබේ. අමුද්‍රව්‍ය, ආයුධ හා භෞතික ලෝකයේ අනෙකුත් දේ ඒවායේ ම නීති නියාමයන්ට අනුව “හැසිරෙයි.” මෙම වස්තූන් සමඟ ‘ගනුදෙනු’ කිරීමේදී මෙම නීති නියාමයන් අවබෝධ කර ගැනීමේ හැකියාව ද ඒවා නියමිත අයුරු හා නම්‍යශීලීව යොදවා ගැනීමේ හැකියාව ද තිබිය යුතුය.

ශිලා ආයුධ තාක්ෂණයේ ප්‍රධාන නව සොයා ගැනීම් (ඇඟුලියන් දෙමුවාන හෙවත් අත්පොරොව, මොස්ටේරියානු සකස් කළ පාෂාණ, ඉහල පැලියෝලිතික හෙවත් පාෂාණමය තියුනු ආයුධ) මගින් නිශ්පාදන ක්‍රියාවලිය සංකීර්ණ වීම පිම්බවලින් පෙරට යාම පෙන්වුම් කරයි. මේවායින් පෙන්වුම් කරනුයේ අමුද්‍රව්‍යවල මූලික ස්වභාවයට හෝ නිශ්පාදනයේ අතරමැදි අවස්ථාවේ ස්වභාවයට හෝ මොන ම සමානත්වයක්වත් නොපෙන්වන ආයුධ තනා ගැනීමට සංකීර්ණ ක්‍රියාකාරකම් මාලාවක් යොදා ගැනීමේ හැකියාවය.

මුල් අදහස වෙනස් කරන හෝ පරිපූර්ණව පරිවර්තනය කරන සේ මූලික ශබ්ද ධාතු, අනෙකුත් මූලික ශබ්ද ධාතු නවීකරනය කරමින් සංකීර්ණ කථන වාක්‍ය නිර්මාණය කිරීම යම් ආකාරයකට ඥානනමය අර්ථයකින් සංකීර්ණ නිශ්පාදන ක්‍රියාවලිය හා සාදාශ්‍ය වෙයි. සමූහයක සිටින ඒ ඒ කථකයා සතුව එකම මූලික වාග් ආයුධ කට්ටලය තිබිය යුතු වන්නේ ඔවුන් පවසන වාචික ශබ්ද අනෙක් අයට හඳුනා ගැනීම පිනිස

වන අතර ඒ සමඟම සංවාදය දිග හැරියැමේදී එම පුද්ගලයන්ගේ කථනය සිරුරුමාරු කර ගැනීමේ නිපුණතාවය ද සෑම දෙනාට ම තිබිය යුතුය. සම්පූර්ණ වාක්‍ය හා ඒ සමානව ඡේදයන් ද ඇතුළත් වන කථනය එකලස් කර ගැනීමේ දී කාලය පලිබඳ පෙලගැස්මේ හා සංවිධානාත්මක පෙනෙහි යන දෙආකාරයේ ම, එකිනෙකට වෙනස් මූලික කරුණු ඒකාබද්ධ කරගැනීමේ මානසික හැකියාව අවශ්‍ය කෙරේ; හරියටම ශිලා ආයුධ තනා ගැනීමේදී සංකීර්ණ පිටියර මාලාවක් එකලස් කර ගන්නවා මෙනි. (උදාහරණ ලෙස ඇම්බ්‍රොස් 2001, ‘ශිලා යුග තාක්ෂණය හා මිනිස් පරිනාමය’, *Science*, සයන්ස්, වෙළුම 291: 1748 - 1753 කියවන්න)

මතුවන විවිධ ශිලා ආයුධ සම්ප්‍රදායන්ගේ සංකීර්ණත්වයේ මට්ටම කාලය ඔස්සේ දිගට ම දියුනු වෙමින් ගියේ ය. කෙසේවතුද, තාක්ෂණයේ දියුනුවේ වේගය නියතයක් ලෙස සිදු නොවී ය. දැනට තිබෙන පුරා විද්‍යාත්මක සාක්ෂි මත සිට බැලීමේ දී සුවිශේෂිතවම ‘ඔල්ඩවන්’ හා ‘ඇඟුලියන්’ වැනි සම්ප්‍රදායන් මුල් කාල වකවානුවලදී ඉතා සුලු වෙනස් කම් සහිතව වසර දස දහස් හෝ සියදහස් ගනන් පවා පැවතියේ ය. මිනිසාගේ ශාරීරික පරිනාමය පිලිබඳව ද එලෙස ම කිව හැකි වන්නේ ය.

ඉතාමත්ම දළ වශයෙන් ගතහොත් ප්‍රථම වතාවට පුරාවිද්‍යාඥ මේරි ලිකේ විස්තර කළ පරිදි ‘ඔල්ඩොවන්’ ආයුධ (වසර මිලියන 1.7- 2.6 තරම් ඇත) මුල් ම හෝමෝ කාන්ඩිය වන හෝමෝ හැබිලිස් යුගයට සමගාමී වෙයි. ඇඟුලියන් තාක්ෂණය (අවම ලෙස වසර මිලියන 1.76 කට පෙර) අඩු වැඩි වශයෙන් හෝමෝ ඉරෙක්ටස් යුගය සමඟ සමපාත වෙයි. ඇඟුලියන් කර්මාන්තයේදී ඔල්ඩොවන් යුග ආයුධ තැනීමට වඩා කැපී පෙනෙන ලෙස උසස් ගල් පතුරු ගැසීමේ නිපුණතාවයක් අවශ්‍ය කරන ‘අත්පොරෝ’ ද තිබෙන අතරවාරයේ ම විශේෂයෙන් එම ආයුධ වලට

පසුව ආ නිර්මාණයන්හි සෞන්දර්යාත්මකව සමමිතය යොදා තිබේ. ඉහත උපුටා දැක්වූ ස්ටුවඩ් සහ වමිනේට් අධ්‍යයනයේ දී ඔල්ඩවන් යුගයේ සිට ඇගුලියන් යුගය දක්වා සිදුවූ භාෂාමය හා ආයුධ තැනීමේ ක්‍රියාකාරිත්වය අතර වැඩිවැඩියෙන් මොලයේ සහසම්බන්ධය පෙන්නුම් කරයි.

වඩා මෑත කාලයන්හි දී, එනම් වසර ලක්ෂ දෙකකට පමණ පෙර නියැන්ඩතාල්වරු ඇතුළත් වූ නූතන මිනිස් ගනයේ දී වඩා සංකීර්ණ වූ තාක්ෂණයන් යුතු මස්ටරියානු වැනි තාක්ෂණ පහල විය. මස්ටරියානු තාක්ෂණයට බහු අවධි නිශ්පාදනය ඇතුළත් වූ අතර එහිදී සුදානම් කර ගත් පාෂාන වලින් සාපේක්ෂව ඒකාකාර පතුරු කඩා ගැනීම හා අනතුරුව එම පතුරු හැඩ ගන්වමින් විවිධ ආයුධ නිර්මාණය (ප්‍රමිතිගත නිශ්පාදනයේ ඇත කාලීන මාදිලිය) ඇතුළත් වූ ලැවලොයිස් තාක්ෂණය ලෙස හැඳින්වෙන ක්‍රමය යොදා ගෙන තිබේ. මෙලෙස නිශ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී පිලිවෙත් මාලාවක් තිබූ අතර අන්තර් අවස්ථා වලදී අවසන් නිශ්පාදනය නිශ්චිත ලෙස කලින් තීරනය නො වී ය. මස්ටරියා නිශ්පාදන ක්‍රියාවලියේ අනුපිලිවෙලින් යුත් ව්‍යුහය හා සංකීර්ණ වාක්‍ය පෙලගැස්වීමේ ව්‍යුහය

හෝ ඡේද මට්ටමේ භාෂාමය සැකැස්ම අතර සමායෝජනයක් පිලිබඳව කල්පිතයක් ඉදිරිපත් කල හැක.

කායවිච්ඡේදීව නූතන මිනිසා (හෝමෝ සේපියන්ස්) ඇති වීමත් සමගම හෝ ඉන් යම් කාලයකට පසු ඉහල සංකීර්ණතාවකින් යුතු ශිලා ආයුධ තාක්ෂණයක් ඇතිවීම පිලිබඳව පුරා විද්‍යාත්මක සාක්ෂි මගින් හෙලිදරව් වෙයි. මෙය ඉහල පැලියෝලිතික හෝ පාෂාන යුගය ලෙස හැඳින්වෙන අතර මෙම තාක්ෂණයට මනරම් ලෙස නිපද වූ දෙපැත්ත කැපෙන (හෙල්ල තුඩු, මීටි සවිකල පිහි වැනි) විවිධ හැඩැති තොග ගනනින් නිපදවන ලද පතුරු වලින් සාදා ගත් ආයුධ ඇතුළත් වේ. මෙම තාක්ෂණය හා සමඟ එක්ව පැමිණි යුරෝපයේ ගුහා ආශ්‍රිත චිත්‍ර වැනි කලා නිර්මාණ පූර්ණ වියුක්ත චිත්තනය සහ නූතන භාෂාව දියුණු වී පැමිණීම සනිටුහන් කරන බව සිතනු ලැබේ.

පලමුව, ආයුධ නිපදවීම සහ කර්තව්‍ය යන ක්‍රියාකාරකම් දෙක මානසිකව සමගාමී බව තහවුරු කිරීමට ද දෙවනුව ශිලා ආයුධ තාක්ෂණය, භාෂා ව්‍යුහය හා අනුරූපව ඉදිරිපත් කිරීම කෙතරම් දුරකට කල හැකි ද යන්න නිර්ණය කිරීමට ද තව බොහෝ පර්යේෂණ අවශ්‍ය ය.